

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СХВАЛЕНО

вченю радою Одесського
національного медичного
університету
від «28» грудня 2021 р.
Протокол № 5

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Одесського національного
медичного університету

Валерій ЗАПОРОЖАН
Введено в дію наказом ОНМедУ
«28» грудня 2021 року № 710-О

ПОЛОЖЕННЯ

**про Комісію з питань академічної добросердісті та етики академічних
взаємин в Одесському національному медичному університеті
(зі змінами)**

2021

1. Загальні положення

1.1 Положення про Комісію з питань академічної доброчесності та етики академічних взаємин (далі – Положення) в Одеському національному медичному університеті визначає порядок та основні засади діяльності Комісії з питань етики та академічної доброчесності (далі – Комісія) в освітній, професійній і науково-дослідній діяльності Одеського національного медичного університету (далі – Університет, ОНМедУ) як невід’ємної складової системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, наукової та дослідної діяльності в ОНМедУ, кадрового менеджменту, професійної підготовки та підвищення кваліфікації тощо.

1.2 У своїй діяльності Комісія керується нормами Бухарестської Декларації з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні, Конституції України, «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Листа Міністерства освіти і науки України від 24 жовтня 2017 року № 1/9-565 щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти, Рекомендацій Міністерства освіти і науки «Про запобігання корупції» № 1/9-650 від 23.10.2018 року для закладів вищої освіти; Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності від 29 жовтня 2019 року Протокол № 11, Статуту ОНМедУ, Правил внутрішнього трудового розпорядку, Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти в Одеському національному медичному університеті (2019), Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в ОНМедУ, Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ, Положення про політику та процедури запобігання, попередження та врегулювання конфліктних ситуацій в ОНМедУ, а також здійснює свою діяльність із використанням досвіду Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, провідних зарубіжних і національних закладів вищої освіти і рекомендацій SAIUP (Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні) та інших державних та локальних нормативних актів, які сприяють розвитку академічної доброчесності.

1.3 У Положенні використана, проаналізована (за необхідності – адаптована до особливостей діяльності Університету) інформація як загально-державної нормативної бази, так і додаткових даних з відкритих джерел електронних ресурсів національних та закордонних закладів вищої освіти, національних і міжнародних установ, рекомендацій Міністерства освіти і науки України, результати національних та міжнародних опитувань тощо.

1.4 Основні визначення Положення відображені в Кодексі академічної доброчесності Університету. Положення є невід’ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти і наукової

діяльності ОНМедУ, а також системи забезпечення академічної добroчесності в ОНМедУ.

1.5 Положення застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству.

2. Мета та завдання Комісії

2.1. Комісія з питань етики та академічної добroчесності – колегіальний експертно-консультативний орган, який створено в ОНМедУ з метою моніторингу і управління процесом сприяння дотримання усіма членами університетської спільноти ОНМедУ морально-етичних норм і фундаментальних принципів академічної добroчесності, а також розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти.

2.2. Завданнями Комісії є:

2.2.1 Сприяння дотриманню академічної добroчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками.

2.2.2 Сприяння дотриманню академічної добroчесності здобувачами вищої освіти.

2.2.3 Розгляд звернень учасників освітнього процесу Університету, пов'язаних із порушенням принципів академічної добroчесності, встановлення фактів та ухвалення рішень щодо дотримання та/або порушення академічної добroчесності членами університетської спільноти ОНМедУ.

2.2.4 Популяризація принципів і норм політики академічної добroчесності серед членів університетської спільноти ОНМедУ.

2.2.5 Розробка та надання рекомендацій щодо стану та актуальних питань дотримання принципів академічної добroчесності в Університеті.

2.2.6 Надання рекомендацій для усунення виявлених за результатами розгляду питань порушень та інших проблемних випадків недотримання академічної добroчесності в Університеті.

2.3 Діяльність Комісії спрямована:

- сприяти зміцненню довіри, партнерським відносинам між членами університетської спільноти ОНМедУ та їх консолідації;
- налагоджувати діалог і досягати згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;
- консультувати в ситуаціях, які викликають невпевненість в їх етичності, та щодо дій, які можуть призвести до порушень норм Положення про академічну добroчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті та Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету;
- представляти Університет у зовнішніх відносинах з питань академічної культури та виконання норм моралі та етики;
- надавати експертні оцінки щодо етичності дій і поведінки членів інститутської спільноти та рекомендації щодо застосування

санкцій за порушення норм етики та Положення про академічну добросердість та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті та Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету;

- розробляти рекомендації щодо покращення культури поведінки членів університетської спільноти ОНМедУ та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів діяльності за всіма напрямками.

2.4 Впровадження принципів академічної добросердісті в ОНМедУ означає, що в процесі освітньої, професійної, науково-дослідницької роботи здобувачі вищої освіти, викладачі, науковці та інші співробітники Університету мають дотримуватись, передусім, принципів чесної, відповідальної праці та навчання.

Учасники освітнього процесу повинні бути взірцем етичної поведінки та допомагати іншим у розвитку такої поведінки. Важливо запобігати та уникати порушення норм етичних стандартів унаслідок конфлікту інтересів, утримуватись від будь-яких форм корупції, дотримуватись вимог чинного законодавства України, нормативних актів та загальноприйнятих правил поведінки, а також вирішувати конфліктні ситуації конструктивно, в атмосфері взаєморозуміння та поваги, предметно та справедливо.

3. Склад, структура та повноваження Комісії

3.1 Склад Комісії затверджується наказом ректора Університету. До складу Комісії можуть входити до 15 осіб.

Комісія діє на громадських засадах та є дорадчим органом.

3.2 Термін дії повноважень її членів – 3 роки.

3.3 У склад Комісії входять члени університетської спільноти ОНМедУ.

До складу Комісії обов'язково входять:

- проректор з науково-педагогічної роботи;
- працівник юридичного відділу;
- уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції;
- представник відділу моніторингу якості освіти;
- голова профкому співробітників ОНМедУ;
- голова Студентського самоврядування;
- голова Студентського наукового товариства;
- голова Товариства молодих вчених ОНМедУ.

До складу комісії призначаються або обираються:

- 4 особи за поданням органів студентського самоврядування;
- представник наукових шкіл;
- представник адміністрації за наказом ректора.

За згодою можуть входити представники громадських організацій та інших колегіальний органів управління ОНМедУ тощо.

3.4 Залежно від специфіки питання, що розглядається, за потреби, письмовим розпорядженням голови Комісії до роботи Комісії можуть бути залучені внутрішні або зовнішні експерти з питань академічної доброчесності, з правом дорадчого голосу.

3.5 У склад Комісії не можуть входити особи, які притягувались до відповідальності за порушення академічної доброчесності. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності членом Комісії він (вона) виводиться з її складу наказом ректора Університету.

3.6 На першому засіданні Комісія простою більшістю голосів зі свого складу обирається голова і секретар Комісії.

3.7 Членство в Комісії припиняється у таких випадках:

- подання заяви членом Комісії про складання повноважень за власним бажанням;
- систематичне невиконання обов'язків члена Комісії або порушення ним Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ та/або у разі притягнення його (її) до відповідальності за порушення академічної доброчесності;
- припинення трудових відносин з Університетом або виключення з числа здобувачів вищої освіти Університету.

Заява про складання повноважень члена Комісії, делегованого від науково-педагогічного складу та інших підрозділів Університету, подається голові Комісії.

Заява про складання повноважень члена Комісії, делегованого від здобувачів подається на розгляд голови Студентського самоврядування ОНМедУ.

Члени Комісії не можуть делегувати свої повноваження іншим особам.

3.8 Повноваження Комісії.

Комісія має наступні права:

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів та норм професійної етики та академічної доброчесності серед університетської спільноти Університету;
- подавати пропозиції щодо удосконалення системи роботи Комісії, реалізації основних положень Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ з метою підвищення загального рівня міжособистісної взаємодії університетської спільноти та забезпечення довіри до результатів освітніх і науково-дослідних досягнень;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ;
- ініціювати проведення контролю та аналізу втілення принципів Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти

ОНМедУ під час реалізації освітньої, професійної, науково-дослідної діяльності;

- запитувати інформацію, матеріали та документи задля об'єктивного вивчення та вирішення проблемного питання в межах своїх функцій;
- залучати додаткових осіб – фахівців з питання, яке розглядається;
- проводити кваліфіковане професійне консультування та/або спрямовувати справи, які розглядаються, до відповідних служб та фахівців.

На Комісію покладаються такі обов'язки:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм професійної етики та академічної доброчесності, забезпечувати об'єктивний професійний їх розгляд та прийняття рішень;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні та програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- здійснювати професійний розгляд заяв щодо етичних порушень та випадків академічної недоброчесності;
- приймати об'єктивні рішення щодо кожного окремого заявленого випадку порушень корпоративної етики та академічної доброчесності;
- накладати санкції у випадках та відповідно до вимог, передбачених чинним законодавством України;
- не розголошувати факти та інформацію про учасників розгляду заяв про порушення етичних норм та вимог академічної доброчесності, які містять особисті дані, окрім випадків передбачених чинним законодавством України;
- протоколювати засідання та формувати річний звіт про роботу Комісії, з подальшим оприлюдненням на сайті Університету та звітуванням ректору Університету.
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та локальних нормативних актів ОНМедУ.

3.9 Члени Комісії активно співпрацюють зі структурними підрозділами Університету у межах спеціально створюваних робочих груп з метою спільноговирішення важливих завдань у випадках порушення академічної доброчесності.

3.10 Робота Комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті університету. Комісія з питань академічної доброчесності та етики академічних взаємин ОНМедУ щорічно звітує про результати діяльності на Вченій раді Університету та Ректору Університету.

4. Порядок та організація роботи Комісії

4.1 Будь-який член університетської спільноти ОНМедУ: співробітник, здобувач вищої освіти Університету – може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в ОНМедУ та Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ, вносити пропозиції щодо вдосконалення її діяльності, організації освітнього процесу та наукової діяльності з питань дотримання академічної доброчесності.

4.2 Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути черговими, що проводяться в терміни, зазначені у плані роботи, і позачерговими, які скликаються, якщо необхідно вирішити оперативні й нагальні питання.

4.3 Засідання Комісії розпочинається за наявності кворуму – не менше 1/3 від складу Комісії.

4.4 Засідання оформляється протоколом. Ведення протоколу засідання Комісії та технічну підготовку матеріалів до їх розгляду здійснює секретар.

4.5 Протокол засідання Комісії підписує голова Комісії та її секретар.

4.6 Обов'язковим додатком до протоколу засідання Комісії є листок обліку присутності на засіданні членів Комісії. Присутність членів Комісії обов'язкова. У разі настання причини, що унеможливлює присутність, член Комісії повідомляє голову про причини та подає свою думку з питання, що розглядається у письмовій формі.

4.7 Засідання проводить голова Комісії, а за його відсутності – заступник голови Комісії.

4.8 Позачергове засідання скликається з таких причин:

- виявлення фактів порушення етичних норм та вимог академічної доброчесності на основі клопотання (заяви), поданої від члена університетської спільноти або третіх осіб;
- з ініціативи голови Комісії;
- з ініціативи не менш, ніж п'яти її членів.

4.9 Клопотання (заява) ім'я ректора або голови Комісії про розгляд порушення розгляду питання щодо проявів академічної недоброчесності Комісією з питань академічної доброчесності та етики академічних взаємин ОНМедУ має містити ім'я, прізвище заявитика, його посаду, місце роботи/навчання, опис порушення, дії, що оскаржуються, вимогу та підпис заявитика.

4.10 У клопотанні (заяві) має бути вказана обґрутована інформація по суті порушення та пропозиція щодо виду академічної відповідальності для порушника. Не допускається подання клопотання без обґрутованої інформації по суті порушення, з неправдивою (наклепницькою) інформацією про факт порушення, яка базується на неперевірених фактах (носить характер припущення), анонімного клопотання.

4.12 Реєстрацією поданих заяв займається секретар Комісії.

4.13 Розгляд заяви повинен бути проведений не пізніше ніж за 15 робочих днів з моменту її подачі. Цей термін Комісія може продовжити до 20 робочих днів, за наявності обставин, які потребують додаткового вивчення або залучення фахівців з питання, що розглядається.

4.14 Секретар Комісії повідомляє її членам та сторонам конфлікту про дату проведення засідання.

4.15 На засіданні повинні бути присутні сторони конфлікту чи їх представники.

4.16 Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності Комісією складається з таких етапів:

1) інформування особи про підозру у скоецьні порушення академічної доброчесності;

2) проведення службового розслідування;

3) підготовка висновку про результати службового розслідування з визначенням виду академічної відповідальності.

4.17 Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів Комісії, посадових осіб та особи, що підозрюється у скоецьні порушення академічної доброчесності.

4.18 Сторона конфлікту має право ознайомлюватися з усіма матеріалами розгляду заяви особисто або через представника давати пояснення, у тому числі у письмовій формі, або відмовитись від цього; бути присутньою на всіх засідання з питання, що її стосується та спостерігати за всіма формами роботи (дослідження і тощо).

4.19 Якщо Комісія приймає рішення про те, що зміст заяви виходить за межі її компетенції та не підлягає розгляду, про це повідомляється заявник у письмовій формі в найкоротший строк та із роз'ясненнями причини відмови.

5. Рішення Комісії

5.1 Рішення Комісія приймає таємним голосуванням.

5.2 Рішення вважається прийнятым, якщо за нього проголосувала більшість присутніх на засіданні членів Комісії. У випадку розподілу голосів порівну, на цьому ж засіданні проводиться повторне голосування. У випадку, якщо голоси знову розподіляються порівну, приймається те рішення, за яке проголосував голова (його заступник – у разі відсутності на засіданні голови).

5.3 У випадку, коли стороною конфлікту є член Комісії або особа близька до нього, він не бере участі у розгляді відповідної заяви та голосуванні.

5.4 Рішення Комісії підписує голова Комісії або заступник голови Комісії (у випадках відсутності голови Комісії).

5.5 Копії рішень надаються сторонам конфлікту упродовж п'яти робочих днів з моменту його прийняття.

5.6 Рішення Комісії мають рекомендаційний характер і подаються Вченій раді Університету для ухвалення ними остаточного рішення, що вводиться в дію наказом ректора ОНМедУ.

5.7 Комісія може прийняти рішення рекомендувати Вченій раді Університету:

5.7.1 У разі порушення вимог академічної добroчесності педагогічними, науково-педагогічними і науковими працівниками Університету:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєнного вченого звання;
- відмова у присудженні або позбавлення присудженого педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

5.7.2 У разі порушенні вимог академічної добroчесності здобувачами вищої освіти:

- повторне проходження оцінювання (іспит, диференційний залік, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати за навчання.

5.7.3. У разі порушення норм Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти ОНМедУ додатково можуть бути рекомендовані наступні форми академічної відповідальності:

- усне зауваження від викладача або уповноваженого представника адміністрації (керівника кафедри, факультету тощо);
- попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності;
- скерування на додаткове навчання з питань академічної добroчесності;
- зниження оцінки за виконання завдання;
- повторна та/або вибіркова перевірка роботи (кваліфікаційна робота, дисертациї, монографії, наукові публікації, наукові звіти тощо) на plagiat після доопрацювання;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);
- усне чи письмове повідомлення батькам чи іншим особам (фізичним або юридичним), які здійснюють оплату за навчання, про факт порушення;

- роз'яснюально-виховні бесіди про дотримання академічної добродетелі;
- оголошення догани;
- розгляд на Вченій Раді факультету/Університету;
- внесення постійного чи тимчасового запису до реєстру порушень академічної добродетелі (цей запис може бути доступний потенційним роботодавцям, закладам вищої освіти при прийомі на навчання або на роботу, а також в інших визначених внутрішніми нормативними документами випадках);
- позбавлення або обмеження права на певний термін наукового керівництва студентом та/або аспірантом, докторантом;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;
- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених Університетом;
- позбавлення права голосу у колегіальних органах управління Університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування наукових досліджень, стипендій, грантів тощо;
- звільнення.

5.8 Висновок Комісії має складатися з наступних частин:

- у вступній частині зазначається дата та місце складання висновку, учасники процедури розгляду питання щодо порушення норм етики чи академічної добродетелі та зміст заяви;
- описова частина має містити інформацію по суті питання, що було розглянуто Комісією;
- у мотивувальній частині зазначаються обставини та докази, які Комісія взяла до уваги;
- резолютивна частина має містити рекомендації для прийняття остаточного рішення Вченою радою Університету, що вводиться в дію наказом ректора ОНМедУ.

5.9 У разі, якщо будь-який член Комісії не погоджується з висновком, йому надається право викладення окремої думки, що є невід'ємною частиною висновку.

5.10 Особу, стосовно якої розглядалось питання про порушення норм етики чи академічної добродетелі, ознайомлюють з висновком Комісії, що вона засвідчує своїм підписом.

6. Порядок подання апеляції та її розгляд

6.1. У разі незгоди з висновком Комісії особа, відносно якої розглядалося питання щодо порушення академічної доброчесності, має право оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності.

6.2. У цьому випадку апеляція подається особисто порушником на ім'я ректора у десятиденний термін після оголошення рішення Комісії та підписання нею висновку Комісії.

6.3 В апеляції особа, відносно якої розглядалося питання щодо порушення академічної доброчесності, зазначає:

- персональну інформацію заявника (ПІБ, контактний телефон, електронна адреса, назва структурного підрозділу, посада/група, спеціальність, курс) та викладає суть питання;
- рішення, що оскаржується;
- пояснення того, в чому полягає неправомірність рішення та обґрунтування заперечень;
- опис матеріалів та документів, які додаються за потреби.

6.4 Апеляція надсилається з корпоративної пошти участника освітнього процесу, що оскаржує рішення, на корпоративну електронну пошту секретаря Комісії з питань академічної доброчесності Університету або на адресу: Валіховський пров., м. Одеса, 65082.

6.5 У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб (а також на виконання доручень Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості освіти та відповідних державних установ) розгляд апеляції здійснюється за наказом ректора Університету.

6.6 Для розгляду апеляції створюється Апеляційна комісія, склад і термін роботи якої затверджується наказом ректора ОНМедУ.

6.7 Апеляція розглядається Апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі.

6.8 Апеляційні справи розглядаються за участю як внутрішніх, так і зовнішніх експертів після повторної ретельної перевірки щодо порушення академічної доброчесності.

6.9 Висновки комісії оформлюються відповідним протоколом та подаються на розгляд ректору (або уповноваженій ним особі), який приймає остаточне рішення щодо результатів розгляду порушення (призначення виду академічної відповідальності, рекомендація щодо розгляду питання про призначення виду академічної відповідальності Вченому радою, тощо).

6.10 Рішення Апеляційної комісії щодо розгляду апеляційної заяви є остаточним і оскарженню не підлягає.

7. Прикінцеві положення

7.1 Це Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.

7.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи ОНМедУ відповідно до їх функціональних обов'язків.

Розроблено:

Голова Комісії з питань академічної
доброчесності ОНМедУ

Ніна МАЦЕГОРА

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи

Начальник відділу кадрів та
військово-мобілізаційної роботи

Bo. Начальник юридичного відділу

Голова профкому співробітників
ОНМедУ

Голова Первинної профспілкової
організації студентів

Голова Студентського
самоврядування

Валерія МАРІЧЕРЕДА

Олексій ШАНДРА

Олександр Перчик

Валерія КУЛІБАБА
Andrii Chur

Юрій СУХІН

Валерія ЛАДИЖЕНСЬКА

Анастасія ГРОМАДЧЕНКО